

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiu, în 15 Februarie, 1888.

Certele, ce se escu la granițe între locuitorii imperiului austro-ungar și între cei din regatul vecin român deveniseră atât de dese, încât diaristica avea o rubrică permanentă pentru astfel de comunicate. Nici guvernului român și ni i celui austro-ungar nu putea să-i fie un lucru indiferent, dacă cetățenii unui sau celuilalt stat vecin se ciocnau mereu între sine și dacă ici colea partea mai puțin tare se întorcea cu capetele ciur, cu oasele zdrobite de gendarmi ori dorobanți, și de aceea numai părintesce a lucrat, când s'a pus la cale regularea granițelor prin o comisiune micștă, din plenipotențiații ambelor state, care comisiune anul trecut a terminat fatiguoasele lucrări, din cari au rezultat, că statul român de bună seamă pentru că era în drept a câștigat câte va sute de hectare de pământ și a cedat alte câte va hectare, unde dreptatea a fost pe partea statului nostru austro-ungar.

Mai sunt și au mai rămas și acum unele pun te de ceartă, unde nici românii nici plenipotențiații nostri austro-ungari nu puteau dovedi cu mape și alte documente autenticate, că în realitate al cui este teritoriul, dar aceste puține puncte nu puteau să impedece, ca elaboratul lucrat de comisiunea micștă să se primească de ambele state, rămânând apoi, ca pentru punctele de ceartă să producă ulterioare dovești una sau altă parte despre îndreptățirea la teritoriul de ceartă. Ungaria nu a fost din capul locului mulțămită cu comisiunea micștă și cu lucrările ei, deși președintele aceleia a fost un bărbat de încredere al guvernului nostru, în persoana domnului comite suprem al Hunedoarei Georgiu Pogány și nemulțămirea Ungariei a isvorit de acolo, pentru că comisiunea nu avea să reguleze cestiuni de pricină între Ungaria și România, ci între cea sta din urmă și imperiul austro-ungar.

Nu putem săi că la stăruința guvernului român să se fi întemplat ca comisiunea se poarte acest nume, sau că doar fiindcă erau de regulat și granițele între Bucovina și Moldova s'a lucrat și compus de așa comisiunea, destul, că șovinistii maghiari nu invinovătesc pentru pretinsa neîndreptățire a lor pe cei ce conduc oficiul afacerilor esterne ale imperiului, ci directe pe români, onorându-i cu multe epitete puțin măgulitoare.

Furia diarelor opoziționale s'a descărcat asupra românilor mai cu seamă atunci, când s'a publicat rezultatul lucrărilor din cari s'a văduț o pierdere de un teritoriu însemnat pentru imperiul nostru și ea să potentează acum, când în lucrările comisiunei

micște locurile dela graniță poartă nomenclatură românească. Gravaminele aceste diaristice sunt de tot fără temei și tradează sau o ignoranță necualificabilă, sau o dușmănie de moarte contra limbei române. Bine, cum să se numească în elaborat un loc căruia și ungurul și românul i dă de sute și mii de ani „Piatra albă”, „Vérful lui Petru”, „Fundătura”, „Între Cibin”, „Brătesci”, „Stefesci”, „Foltesci”, „Cristesci” și ca să fim și mai drești, ungurii nici n'a prea umblat pe ele, afară de câte un finanț sau gendarm în timpii din urmă, și cari nume și au rădăcina lor în numele la o mulțime de familii române locuitoare la granițe, cum e Bratu, Foltea, Stefla, Cristea etc.

Bărbații din comisiune nu puteau decât să se conformeze documentelor vechi lucrate în limba latină și să se convingă, că toate au păstrat numirile române așa cum le au avut sute de ani și cum trebuie să le aibă și azi. Aci nu merge schimbarea numelor cu 50 cruceri și de aceea nici bărbății plenipotențiați ai Ungariei nu puteau decât să se accepte numirile române, așa după cum sunt păstrate în limba poporului până azi și după cum sunt în documentele vechi.

Înțelegem noi foarte bine nemulțămirea, ce să nasce din nomenclatura românească a locurilor, care tradează, că atunci când s'au botezat acele locuri, nu au fost alte neamuri pe aici de cât români și dacă noi nu am avea nici un alt document despre aceia că suntem cei mai vechi moșteni ai acestui pământ, și atunci ar veni munții, riurile, drumurile și apele să o spună verde în față tuturor falsificătorilor de Istorie și de Geografie, fie ei chiar și celebriți ca Hunfalvy.

Revista politică.

Se vorbia cu multă stăruință, cumcă cestiunea bulgară se va rezolva pe cale diplomatică și tare se accentua, că la starea legitimă, ce va fi să se introducă în Bulgaria, Rusia nu va coopera cu puterea armată.

Isbucnirea unui războiu pare însă inevitabilă, judecând după pregătirile războinice, ce se fac mai ales în Rusia și despre cari se vorbește în toate părțile. Un consiliu de războiu, ținut sub președința țarului a rezolvat chiar și cestiunea supremăi comande peste armatele rusești, în cas, când războiul în adevăr ar izbucni. Fratele țarului, marele duce Vladimir va lua comanda supremă, care va avea de adjutant pe generalul Gurcko, șeful sta-

tului major. Tot cu aceasta ocaziune se anunță, că generalul Gurcko a și primit comanda supremă peste corpurile de observațiune dela granița austriacă. Pe lângă drumul de fer, ce duce dela Odessa la Kiew se construiesc barace pentru adăpostirea trupelor; ear din Rusia meridională se cumpără mari cantități de cereale pe seama armatei. Scirile din Lemberg împertășesc, că o divizie de infanterie, ce se află la Stawropol se va disloca la granița Galiciei ostice și anume în ținutul Proscurowului. Diariul „Nowa Reforma” află, că guvernul a dat treizeci de milioane de ruble pentru scopuri militare la Varșovia și Sckierniewice.

Pe de altă parte însă pe lângă aceste ilustrări nu putem trece cu vederea declarațiunile foilor germane. Ele susțin, că este greșită aserțiunea, că propunerile rusești ar trebui să fie sprijinite de toate puterile, pentru a fi acceptate de Poartă. Acestea are deja drept de suseranitate asupra Bulgariei și astfel ea este chemată în prima linie a caracterisa ca ilegală, starea de lucruri, ce domnesce azi în principat. Tocmai din aceasta cauză ea n'are trebuință de consimțământul unei alte puteri și cu atât mai puțin de consimțământul tuturor puterilor. E destul ca o putere și mai ales Rusia să propună Porții, ca să restabilească starea de lucruri în Bulgaria și sultanul nu va putea să refuze. Germania de altcum menținând dispozițiunile tractatului dela 1878, fără a lua în seamă violările, ce s'au făcut la 1885, este cu totul dispusă să se asocieze la propunerile Rusiei.

Scirile din Londra împertășesc, că la Petersburg oamenii voesc să caute un modus vivendi cu Anglia, prin care să o oblige pe aceasta, ca să rămână neutrală în cazul unui războiu. Diariului „Mornig Post” i se scrie din Petersburg: E greșită părerea acelora, cari se încearcă a micșora pozițiunea Angliei în Europa și cred, cumcă ea nu poate lucra, ca o putere mare. Vor fi însă surprinși aflând, că după cum se judecă în Rusia, dela Marea Britanie depinde pacea sau războiul. În Rusia se crede că, cu ajutorul Franciei o luptă începută în contra celor trei puteri centrale ar fi un duel nesigur, dacă în partea adversarilor s'ar afla și Anglia, deoarece pe deoparte Germania se va putea servi de flota engleză, ca să atace Petersburgul, de altă parte o flotă engleză protegiând coastele Italiei, aceasta va putea mână în luptă 500,000 oameni. De aceea un „modus vivendi” cu Marea-Britanie este o gravă condițiune mai înainte de ce s'ar nasce războiul.

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istorie.

(Urmare din Nr. 117, 1887.)

9. O normă stolară din anul 1794.

Norma adecă rânduiala veniturilor patrahirului, care s'au hotărât prin milostivul crăiesc rescriptum, adecă poruncă împărătească, ce s'au dat în 23 zile a lui Septemvrie, anul 1794 pentru lăcuitorii neuniți de legea grecească, fie cătane, fie provințialisce, și pentru popii lor.

Pentru cununie fără deschilinire a căsătorii cei dintâiu, de a doua, sau de a treia, tocma și într'o întemplantare ca aceea, când văduva să mărită după holtea tînăr, sau văduvoiu și logodesce lui și fecioară, peste tot să se plătească 30 crei.

Pentru îngropăciunea pruncului, până când iasă de șapte ani împreună cu blagoslovirea apii 24 crei.

Pentru îngropăciunea feții, ce au trecut de șapte ani în sus, fie sau bărbat, sau femeie de va fi mai cu avere 2 fl. nem.

De va fi de mijloc 1 fl. nem.

De va fi mai săracă 30 crei.

Eară dela ceia ce sunt de tot săraci, nimica plată să nu se ia, ci în dar să se îngroape; și despre aceasta magistratușurile locurilor, și mai mare

peste legioane, și peste regimenturi acurat să ia seamă.

Acestea sluşbe sfinte, care acuma vor veni înainte nime altul va fi datoriu a le plăti fără numai acela, care din a sa bună voe și revnă li ar pofti.

Fiesce căruia preot de va fi chemat, afară de paroch, și va fi la petrecania mortului 6 crei.

Cine ar vrea să sërbească sərbătoarea sau prasniciul sfântului seu, pentru blagoslovenia ferturilor, a grăului și a colacului să plătească 3 crei.

Pentru molitvă și stropirea cu sfeștăniă a căsui, unde au zăcut muere chendelă 6 crei.

Pentru o lăturghie 12 crei.

Care potfesc rugăciunile celea de patruzeci de zile, care se fac după sfērșitul liturghii, adecă parastas 30 crei.

Pentru pomelniciul morților preste an 12 crei.

Căți stâlpi ai Evanghelii vrea cine-va să se cetească pentru mort, pentru tot stâlpul 12 crei.

Pentru cetirea a toatei psaltiri 1 fl. nem.

Pentru un paracelis 3 crei.

Când umblă cu crucea la Bobotează, pe la căsi botezând 3 crei.

Care va vrea, ca în toate Duminecile în casa sa, să se facă apă sfințită va plăti peste an, adecă pentru 52 de Dumineci, în care să va blagoslovi apa 3 fl. nem. 6 crei.

Eară, care mai arar va pofti aceea blagoslovire, va plăti deschilinit pe fiesce-care blagoslovire 3 crei.

Protopopului pentru ce va da testimonie la prilejul căsătorii, că sau strigatus în biserică de trei ori 6 crei.

Pentru un sărindar întreg 5 fl. nem.

Pentru jumătate de sărindar 2 fl. nem. 50 crei.

Pentru parudie, care de bună voe să face la mănăstiri, la parochii, sau la vlădicii, cei ce nu sunt porție și să plătească 36 fl. nem.

Eară cari sunt porțieși și cătanele de pe la margini, adecă militarii, începând dela strajameșter înjos pentru parudie nu mai mult va plăti fără 12 fl. nem.

Însă ca popii tacșile, adecă prețurile acestea nici ale mai ridica, nici după voia sa ale lua, sau care n'au fost în obicei, ale aduce înluntru să nu fie sloboști, tare să poruncese.

Măncările celea peste măsură, și uspețele cele cu cheltueli mare, cari să fac la prasniciile sfântului, sau a patronului familii, la nunte, la îngropăciuni, și la botezul pruncilor, tocma să opresc: așiderea și cinstea sau darul care proști la nunte dela mire, și dela frați au fost obiceiuit a cere, de icea înainte să opresce, și întru atâta să strînge, ca mirele singur miresii pentru încrederea căsătorii acel dar să-l dee, și nu mai mult între proști, ci de vor fi mai bogăți până la un 1 zlot.

Ear de va fi mai săraci până la 17 crei, să poată dăruii.

(Va urma.)

Comentările inverșunate, ce s'au făcut mai ales din partea foilor italiene vorbirei ministrului frances Flourens au stors importante declarațiuni. Ministrul de externe frances, a declarat, că nici decum n'a vrbit la adresa italienilor. Cuvintele sale au fost fals interpretate, el a făcut numai apel la uniunea tuturor republicanilor și la patriotismul lor. De altă parte ministrul președinte italian, Cripsi, a făcut următoarea declarațiune: Departe, foarte de parte de mine de a voi un războiu cu Franța, și nici prin gând nu mi a trecut a purta un războiu ofensiv, ori a încheia o alianță pentru a-l face. În tot cazul un războiu cu Franța ar fi o mare nenorocire. Căci, admitând, că Franța se fie înfrântă, atunci echilibrul european ar dispărea și în urmă tot Italia va trebui să sufere.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

S. Sebeș, în Februarie, 1888. Onorate dle redactor! În 5 Februarie a. c. st. n. la 10 oare noaptea a repausat în Domnul veteranul și adevărat vrednicul paroch gr. or. din S. Sebeș, Niculae Lazar, în etate de 75 ani.

Nu voi înșira aici meritele lui, cari bine le știu, cei ce l'au cunoscut, ci amintesc numai atâta din viața sa, că, din 1835 a fost câțiva ani învățătoriu în Seliște și Rășinariu, apoi notariu în Sadu. A fost în două rânduri și profesor la pedagogia noastră din Sibiu. A fost denumit și administrator protop. în Deva, însă prin 1852 la cererea proprie s'a reintors în comuna sa natală, ca paroch.

El în toată viața sa a fost om iubitoriu de carte, de biserică și școală. La toate actele mai însemnate în viața românilor din S. Sebeș de pe la an. 1850 încoace a luat parte între primii bărbați și așa a fost până la finea vieții.

Întru cât a iubit biserică și școală se vede și din testamentul său.

El a testat bisericeii gr. or. din S. Sebeș, casele sale în valoare cam de 2000 (două mii) fl. v. a. cu condițiune, ca din venitul anual pentru jumătate să se cumpere vesminte copiilor săraci umblători la școala noastră, ear jumătate să se capitalizeze, până va ajunge fondul la 1000 fl. v. a. Atunci să se înceapă al II-lea fond de 1000 fl. cu destinațiune, că din interesele acestui fond să se remunereze doi învățători cunoscători de toate cântările bisericesci. Îndeplinindu-se și al doilea fond are a se începe al treilea, din care va avea a se îmbunătăți salariile preoților din loc, până când vor ajunge salariile la 800 fl. v. a. și atunci are a înceta cerșitul ferdelei.

A mai lăsat spre folosința preoților din loc două parcele în mărime de 2 1/4 jug în preț de 350—403 fl. v. a. pentru a i se pomeni numele în biserică. Ceialaltă avere a lăsat-o nepoților și nepoatei sale în număr de 13 înși.

O acțiune dela „Sebeșana” a 50 fl. v. a. a donat-o Asociațiunii transilvane pentru literatura română etc.

Cât de mult a fost el iubit de toți, s'a putut vedea din prezența numărului public, ce a luat parte la înmormântare, la care au participat afară de aproape tot românul din loc și din jur și o mulțime dintre conaționalii din loc. Serviciul înmormântării a fost săvârșit de 15 preoți în frunte cu On. dn Ioan Tipeiu, prot.

Serviciul s'a ținut în biserică gr. or. veche; ear la finea serviciului On d. Tipeiu a ținut prima predică, ear a doua s'a ținut la momentul său de învăț. și catichetel Zevedein Mureșian.

Fie ca acest preot adevărat să aibă și alți mulți imitatori!

Fie-i țărina ușoară și memoria eternă. Z.

Deputatul nou din cercul Caransebeș.

Ni s'a trimis în autografie scrisoarea dlui Michail Popoviciu, deputat al cercului Caransebeș, adresată casei reprezentative a Ungariei, carea scrisoare o și publicăm mai la vale ca „testis temporum.” Nu putem însă suprima două observațiuni scurte la acest act public, și anume: noi aflăm preste tot, că tonul și cursul resonanțelor din această scrisoare menită pentru un parlament, diferă foarte mult de cel al scrisorii dlui general Doda, carea — abstrăgând dela meritul cauzei — a fost ținută preste tot într'un ton plin de demnitate, ceea ce nu putem afirma întru toate și despre actul present; apoi în special ni se pare un lucru curios, dacă nu fără tact, că dl deputat afirmă în fața dieței, că dsa a fost ales cu acea *espresă* condițiune, ca și dsa să țină la declarațiunea dlui general, ceea ce poate să detragă mult din corectitatea actului de alegere, dar și mai mult din pondul declarațiunii noului deputat, fie că acestea au fost combinate din

capul locului, ca ele să facă o demonstrațiune politică cu oare care succes.

Am mai avea și alte observațiuni, mai de un fel mai de altul, dar nu vrem să dăm ansă dlui deputat la vre o susceptibilitate sau chiar supărare, mai ales când astăzi dsa este bărbatul cel sărbătorit al românilor din Ungaria, și și noi cunoscându-l mai de aproape, îl stimăm foarte ca pre un român cu cea mai bună inimă pentru binele națiunii sale. Una totuși o scăpăm din rezervă: am fi dorit adevărat, ca dl deputat să fie procurat o traducere mai românească a scrisorii sale prezentate de sigur în limba maghiară, ca să nu vedem făcându-se violență dulcii limbe românești, cum o fac d. e. pasagele: „*prescrisu-mi-s'a linia de conduită*”, sau „*interesele naționale numai ale unei rase, ale minorității, reprezentate sunt*”, sau „*acest fapt atât de la ochi bătătoriu e*”, sau „*aderenții acestei politici de stat inventat au faimoasa teorie*”, și altele, care cetite în adevăr vătămă bunul auz românesc.

Eată acum scrisoarea însăși:

Onorabilă Casă reprezentativă!

Prin mediul comisiunii de incompatibilitate, on. Casă a decretat pe dl Traian Doda, fostul deputat al cercului Caransebeș, lipsit de mandatul său, pe motivul, că densusul, în față cu artificiala nulificare politică a poporului român din Ungaria, a declarat repețit, cumcă nu poate să participe la deliberațiunile onorabilei Case. Cu ocaziunea noii alegeri ce avu loc în urmăre, acest cerc a aprobat ținuta fostului său deputat, depunând mandatul ear în mâinile unui aderent al partidei naționale, — cu acea *espresă* condițiune, ca și acesta din a sa parte să țină la declarațiunea lui Traian Doda din 10 Octombrie 1887. Prin aceasta s'a rostit acest cerc în mod nedubios, cumcă atitudinea d-lui Traian Doda a corăspuns așteptării sale; dar într'una tot prin aceasta și mie, căruia mi s'a făcut onoarea de a reprezenta acest cerc, *prescrisu-mi-s'a linia de conduită politică, o linie, dela care a mă abate opresce onestitatea politică.* Deși acest moment eminent subiectiv în sineși deja suficient ar fi pentru de a-mi regula ținuta, el nu este unicul. Aceleași motive greu cumpănitoare, cari pe precesorele meu l'au determinat la un pas, ce — recunosc și eu, între împrejurări parlamentare normale abia s'ar putea justifica, — determinative sunt și pentru mine; căci ele sustau și astăzi neschimbate întru nimica, decât doară întru atâta, că prin aceasta a doua alegere li s'a adaos și esteriormente un pond, care firește mai înainte nu se putea să-l aibă.

Dacă cumva în ochii unora, ai acelora doară, cari relațiunile naționalităților la noi le cunosc mai mult după nume decât în fondul lor, incidentul a putut să apară ca un contrast de tot irelevant, esplicându-l, că a plăcut unui singular deputat a opune propriul său credeu politic — celui puternic torent, ce astăzi exerciază faptualmente dominațiunea eschisivă în sferile noastre parlamentare: apoi votul mai nou al cercului meu electoral poate să fi sguđuit întru câtva această greșită credință.

Faptul, că în țeara întregă astăzi nu există decât un cerc național nemaghiar, unde — în butul constituționalismului nostru unguresc adevărată voință a poporului tot mai poate să se afirmă nefalsificată, acest fapt în nece cu celalalt, că adevărat acest cerc electoral, cel mai mare în țeară, cu 100,000 de suflete și peste 6000 de alegători, s'a simțit îndemnat a sancționa solemnel și unanim actul de rezistență pasivă al fostului său deputat, face sigur necontestabilă mărturia despre aceea, că avem înainte-ne un contrast mai afund.

Acest contrast, ce aci la acest punct ni se înfățișază, este propriamente numai simptomă a celui mai afund contrast, în care tendențele actualei politici de stat necesarmente trebuia să devină cu chiar instinctele de viață a poporului român. Căci este lucru evident, că o politică de stat, care și-a făcut de problemă, a crea țării un parlament, în care cu eschiderea celorlalte, numai una rasă să fie reprezentată; o politică de stat, care în toate punctele activității sale tinde a identifica interesul comun al țării cu interesul particular al unei rase și pe această cale a inaugura dominațiunea unui particularism de stil mai înalt; o politică de stat, care în această artificială identificare de interes caută nu numai cel mai eficace mijloc pentru dominațiunea unei rase, ci totdeodată condițiunea *sine qua non* pentru existența ulterioară a Ungariei; — o asemenea politică de stat absolut incompatibilă este cu interesele existențiale ale poporului român.

Sau doară nu este așa? Poate cineva, fie măcar din șirurile aderenților politici de stat, să neghe adevărul acestor tere? Nu oare fapte necontestabile avem înainte ochilor noștri? Și de nam pregeta tocmai a nega fapte notorii, oare putea-ar face aceasta aderenții politice de stat, fără ca totdeodată să desavueze în toată forma însăși principiile conducătoare ale politice de stat? Sau că doară nu faptă este, că în legislațiunea Ungariei poliglote interesele naționale numai ale unei rase, ale minorității, reprezentate sunt, și încă într'o absolut eschisivă măsură? — pe când de reprezentarea acelorași interese ale celorlalte rase, ale majorității — nici vorbă nu poate să fie serios! Acest fapt atât de la ochi bătător e, încât a tras deja atențiunea străinătății asupra sa. Firește, că cei ce cunosc numai relațiunile noastre etnografice, ear nu și mănuirea constituționalismului nostru, aceia abia vor putea să priceapă această aparițiune singulară și fără esemplu în analele sistemului reprezentativ

democratice: fapta însă e nenegabilă, întocma ca și acel adevăr, că această faptă constituie chiar baza faptică a în tregei noastre politice de stat.

Sau doară nu e faptă, că potestatea de stat consideră de a sa principală problemă, a-și pune întreaga sa putere și autoritate, toate organele și mijloacele materiale ale statului pe terenul politic și cel cultural, în serviciul intereselor specifice naționale numai ale unei rase? Și — unde este acel aderinte al politice de stat, care ar pute să facă impuțăriuni potestății de stat pentru această cuprindere a chemării sale, fără ca prin aceasta să abnege totdeodată însași idea fundamentală a politice de stat? Au nu tocmai din contră fie-care sincer aderinte al politice de stat necesitat este a recunoască pe față și față rezervă, că potestatea de stat, când astfel procede, nu face decât a se nisui să corăspundă supremului postulat al acestei politice de stat?

Unde e acel aderinte al politice de stat, care ar voi sau ar putea numai să vocască a disputa faptul, că această politică de stat, cu tendința de dominațiune eschisivă a unei rase, își caută iustificarea politică finală chiar în conservarea proprie a Ungariei ca stat? Sau că doară noi sau chiar aderenții acestei politice de stat inventat-au faimoasa teorie despre „unicul element constructor și conservator de stat?” Au nu chiar inalterabila convicțiune, cumcă numai dominațiunea eschisivă a acestei rase ar mai fi în stare a garanta durabilitatea existenței Ungariei — formează în tabăra aderenților politice de stat acea fundamentală dogmă, cu carea stă și cade întreagă această politică de stat?

Și acum întreb: Oare toate aceste, una ca una nedisputabile fapte, nu sunt ele fapte notorii, fapte pe cari aderenții politice de stat nu le-ar putea nega fără ca totdeodată să isbească de moarte, chiar în inimă, însăși politica de stat?

Aceste fapte însă într'una dovedesc plinul și neînfrângibilul adevăr al teselor de mai sus — prin aceea, că nil scot nud la iveală, cel mai intim simbur al politice de stat și ne arată limpede ca soarele, cumcă acest intim simbur nu e decât — identificarea sistematică după un plan mai mare, a interesului comun al țării cu interesul specific național al unei rase, și că această identificare de interese, așa cum o cuprinde politica de stat, constituie o condițiune *sine qua non* — nu numai pentru dominațiunea națională a unei rase, ci și pentru esistența ulterioară a Ungariei. În scurt: Potestatea legislativă și esecutivă a statului în serviciul interesului specific național al unei rase — cu eschiderea pretutindenea a interesului comun al țării, — aceasta este direcțiunea internă, esențială și caracteristică a actualei politice de stat.

Are însă medalia și partea sa aversă. Dacă adevărat nu se poate nega faptul atins, că în dieta pol glotei Ungarie sunt reparate interesele naționale numai ale unei rase, ale minorității; dacă avem în vedere, că aceasta în acel secol se întâmplă, când idea de naționalitate preocupă spiritele ca nici odată mai înainte; dacă recugetăm, că această unilaterală reprezentațiune în acel st t este, ale cărui popoare agitate sunt de interesele naționale doară mai mult ca în oricare altă țeară și mai puternic ca de ori-care alte interese; dacă considerăm, că aceasta în acel stat se petrece, care odată deja a fost teatru unui deplorabil războiu civil, când popoarele astăzi uitate, și au vrsat sângele pentru egalitatea de drept național, atunci solenel proclamată dela înălțimea Tronului; dacă în fine nu trecem cu vederea nici mijloacele, a căror aplicare la alegeri este de publică notoritate: atunci acest drastic anachronism face eclatantă și nerefutabilă mărturie, că parlamentarismul în Ungaria, acest fundamental pilastru al vieții noastre de stat, nu corăspunde primului și indispensabilului postulat de adevărată sistemă reprezentativă democratică, nefind el espresiunea fidelă a celor mai momentoase interese de viață, de cari pătrunse sunt astăzi popoarele, ci băsându-se numai pe — o mare, dar goală ficțiune.

Dacă de altă parte arătat e chiar ca lumina soarelui, că întreagă această politică de stat este basată pe identificarea interesului comun al țării cu interesul specific național al unei rase, nu mai puțin evident este, că și această identificare de interes, ce logic nu se poate justifica si nici susținé din punct de vedere practic, propriamente încă nu e alta, decât — o a doua, asemenea mare, dar tot atât de goală ficțiune, ca și cea dintăiu.

Astfel de o parte vedem o politică de stat, care cele mai bune puteri ale statului le aplică întru a construi pe temelie a două mari ficțiuni, ca pe două petri îngulare, dintr'un conglomerat de diferite elemente naționale — un pompos stat artificial-național; ear de altă parte vedem — popoarele încatenate în „libertatea maghiară”, dintre care popoare unul, cel mai însemnat, acolo unde se poate și într'u cât i-se mai poate, întrepune al său veto solenel în contra acestei politice de stat. Astfel vedem, cum această politică de stat, de o potrivă greșită în fundamentele sale ca și în scopurile finale, împinge prin măiestrie într'un ominos conflict acele două popoare, care prevedința pare a le fi avisat unul la altul cu interesele lor existențiale.

În clară și deplină convicțiune de această solidaritate a intereselor, scopul și înțelesul votului, ce a dat la această ocaziune cercul electoral al Caransebeșului este: a indegeta acel conflict de interese, provocat prin greșita politică de stat, a indegeta acel conflict nu numai în numele său propriu, ci — fie despre aceasta convins tot insul, — și în numele întreg al poporului român.

În acest sens rog pe on. Casă a interpreta prezenta declarațiune, conform cărei, aderând și eu la pronunțatul princip, că într'un corp reprezentativ, unde poporul român n'are loc, nu poate să aibă loc nici „unicul seu reprezentant”; nici la deliberațiunile sale nu pot participa, nici mandatul nu pot depune, și așa nici nu me simț în pozițiunea de a-mi prezenta în regulă credențiionalul.

Se poate, că în aprețierea acestei cauze on. Casă se va pune carăși pe baza sa curat formală; dar o rog să reugete, că înfășurându-se ea în propria ei fină testură formalistică, poate — ce e drept — ignora realitatea, dar răul prin aceasta nici nu-l va vindeca, nici nu-l va ascunde dinaintea ochilor lumii.

Orșova, în 22 Faur, 18 8.

Mihail Popovici,
alesul deputat al cercului Caransebeș.

Invitare

la adunarea generală a „Reuniunii române de cântări din Sibiiu,” care se va ține *Joi în 1 Martiu n. 1888*, la 6 oare după prânz, în sala de probe (Seminariul Andreian).

Direcțiunea.

Varietăți.

* (Dr. Dimitrescu Severean) vestitul chirurg și profesor la facultatea de medicină din Bucuresci, a fost invitat a lua parte ca vice-președinte la al treilea congres internațional de chirurgie, ce se va ține în Paris, în luna viitoare.

* (Limbarusă la universitatea din Budapesta). Foile din Budapesta scriu, că profesorul de filologia slavă dela universitatea din Budapesta, Dr. Oskar Asboth, cu incuviințarea ministrului de instrucție va ține de două ori pe săptămâna ascultătorilor politehnicului prelegeri din limba rusă, pentru de ai face cunoscuți cu elementele acesteia și de ai înzestra cu un vocabular de cuvinte ruse.

* (Prelegere despre organizarea cavaleriei). În Petersburg, profesorul statului major rus, general maiorul Suchotin, a ținut în 17 Februarie n. a. c. o prelegere despre noua organizarea a cavaleriei. De față la aceea prelegere a fost cele mai distinse autorități militare și membrii din familia împărătească. Prelegerea s'a finit cu următoarele concludiuni: a) e de lipsă a mării numărul cavaleriei; b) fie-care corp de cavalerie se conține cel puțin o forță de 12,000 cai; c) un regiment de cavalerie se constea din 10 escadroane; d) fie care patrolă să fie compusă din 20 călăreți. Atari mișcări în corpul oficeresc rus în loc să insenineze situațiunea Europei, o mai posomoresc.

* (Inmormântarea lui Hurban). Inmormântarea marelui naționalist și conducătoriu slovac, preotului Iosif Miloslav Hurban, carele a murit în Hluboka, s'a făcut cu mare pompă. Hurban, care în 1848/9 a jucat un mare rol, urmând steagului „negru galben” și carele a fost un infocat apărătoriu al națiunii sale a fost petrecut la groapă de 16 preoți și aproape o mie și jumătate de poporenii. Între numeroasele cununi, ce i împodobiau catafalcul, ridicat în biserică și cari au atras deosebita luare aminte purtau următoarele inscripțiuni: „Slovacii budapestani”, părintelui națiunii; — „Membrii Maticii sârbesci, celui mai credincios favorit al națiunii.” etc.

* (Statistica învățământului în comitatul Brașovului). După raportul inspectorului regesc de scoale poporațiunea comitatului e de 84,188 suflete; în comitat sunt 76 de scoli: 56 confesionale, 5 comunale, 14 de stat 1 de sine stătătoare și susținută de o reuniune. Numărul copiilor obligați a cerceta scoala dela 6 — 12 ani e de: 10,731; dela 13 — 15 ani 5531, în total 16,262. Au cercetat scoala 14,501, nu o cercetează 444 de băieți și 1317 fete. După religiune dintre cei cari o cercetează sunt: 7253 evang., 5385 greco-orientali, 1088. rom. cath; 448 helv., 212 israeliți, 38 unitari, 37 greco-cath; după naționalitate: 5421 români, 3707 germani, 4373 maghiari. Învățătorii funcționează 237.

* (Fortificarea Focșanilor). După cum scriu foile din România acest oraș va fi întărit în curând. Pentru fortificațiunii se cer și 60 cupoale de oțel, cari se vor aduce cel mult până în luna lui Octobree; ele au fost comandate în Germania.

* (Pentru punga Papii). Din Olmütz se anunță, că arhiepiscopul cardinal, contele Fürstenberg, va pleca la Roma cu o mare suită, în care se vor afla și șase dominicani, pentru de a oferi Papei 50,000 fl. ca dar al diecesei Olmütz. În călătoria sa cardinalul se va oprî puțin timp și în Viena.

* (Scandal în o sinagogă). În o sinagogă din Varșovia s'a întâmplat un mare scandal. Mai mulți ca 5000 judei erau adunați în o seară pe la 1/2 7 oare în sinagogă pentru săvârșirea ritualelor la sărbătoarea Purim, când din nisce lucruri nein-

semnate se escă o ceartă între câțiva indiviți, care se fini cu mai multe casuri de moarte și grele răniuri a mai multora.

* (Austria și Elveția.) Confederațiunea elvețiană a prezentat ministrului de externe austriac un elaborat, în care sunt depuse vederile și dorințele ei cu privire la convențiunea comercială, ce este d'ase încheia cu Austro-Ungaria. Acest elaborat s'a predat din partea ministrului de externe, ministriilor de comerț din Viena și Pesta spre studiere. Fostul tractat de comerț între aceste două țeri espiră numai în 7 Nov. 1888

* (Cum se cunoaște vinul roșu dacă este colorat sau nu?) Dacă voim să cunoaștem vinul roșu, că este văpsit sau nu, umplem o sticlă care nu e prea largă la gură; cu un deget astupăm gura sticlei și o întorcem încetșor deasupra unui vas cu apă retrăgând degetul. Dacă vinul este curat apa din vas cât și vinul din sticlă rămâne neschimbate, căci vinul nu va colora apa. Dacă însă vinul este văpsit se va cunoaște imediat, căci apa se colorează.

* (Ouăle). În Englitera consumațiunea ouălor fiind foarte mare, și negăsindu-se destule pentru trebuințele dîlnice, urmează de sine, că și importațiunea ouălor din alte țeri este foarte mare. Mai întâiu cele mai multe ouă se importă din Franța, mai pe urmă vine Italia, Austria, Ungaria, și apoi Rusia. În 1886 Englitera a importat un miliard 33 milioane 57,944 de ouă. În acest an importațiunea Germaniei s'a urcat la 272,522 cuintale din ouă.

În 1885 Austro Ungaria a esportat trei sute optzeci de mii două sute cîndeci și două de mii de cuintale; ear în 1886 a esportat 455,482 de cuintale. În 1869 esportațiunea Rusiei prin fruntăriile europene n'a fost decât 7,5 milioane; în 1875 esportul s'a urcat 33,2 milioane, în 1885 la 233,9 milioane, și la 1886 esportul s'a urcat la 331,2 milioane de ouă. O parte din aceste ouă a intrat în Austria și Germania, dar cel mai mare număr a luat drumul spre Englitera. În 1886 esportațiunea pentru Finlanda și Asia s'a urcat la 338,8 milioane de ouă având o valoare de 5 milioane 364,749 de ruble, sau aproape 13—14 milioane de lei.

Din esperiențele și dorințele mele preoțesci în biserica greco-orientală.

(Urmare.)

O altă clasă este a acelora, cari aspirează la arhierie sau al aspiranților după mitră. Acestia fiind puțini la număr și fiind așa dîcînd încă de când intră în tagma monachală designați de episcopi, după ce-și ajung aspirațiunile, nefiind nici când în atingere cu poporul nici nu cunosc aplecările lui, căci deși o parte a episcopatului nostru sunt fii de preoți, asta împregiurare însă nu e de ajuns, ca să poată dîce cineva, că cunosc aplecările poporului, căci Doamne, mare e deosebirea între a fi crescut cu prescuri și între a câștiga prescurile! De aceea ne fiindu le crescerea completată de ajuns, necunoscînd referințele celor de jos, căci dedată se trezesc la masa verde, deviu cam despoți, ceea ce o poate observa ori care creștin, care asistă la v'r un serviciu în care slujește și episcopul, că rar se întemplă să scape toți preoții împreună slujitori fără să fie vreunul apostrofă pentru nesciința ceremonialului, măcar că nici un op în biserica noastră — mie cel puțin nu-mi e cunoscut să existe, carele să tracteze ceremonialul cel amplificat al bisericei noastre în toate detaliurile, așa încât obvin casuri, în cari serviciul divin din cauza supranumită nu și poate avea efectul seu edificatoriu, care la tot cazul l'ar fi avut dacă nu ar fi obvenit acel intermezzo. Tipicul nici pe de parte nu intrinsece în sine recerințele ceremonialului, căci el d e nu arată, când sunt mai mulți preoți etc. că ce trebuie se facă fie care, ce loc să ocupe, prin care ușă se iasă sau să intre etc.

Deci mănăstirile ar fi menite să cultive și să susțină intru întregimea sa ceremonialul, ceea ce până când monachii nu vor fi la înălțimea chemării lor, nici nu o pot face, căci astăzi toată crescerea mănăstirească este greșită, de când intră și până când ese din ea (moare.) Altfel ar trebui să fie primirea novițului în mănăstire și altfel crescerea lui spre a putea fi o clasă de oameni, cari să reverse binefacerile sciinții preste omenime. Vor clătina unii din cap și aceasta o vor face mai cu seamă mirenii și vor dîce, că monachismul nu e de nici o treabă, ci mai bine ar fi să se însoare și să devină întemeietorii de familii ferice! și după cum sunt împregiurările astăzi au dreptate! N'au dreptate însă, dacă vor cugeta mai serios asupra referințelor, ce trebuie să le întrunească, cel care voește să devină în adevăr călugăr și nu numai după nume. Astăzi nu se caută nici la preoții de mir, nici la monachi, că oare au chemare la cariera, ce și-o aleg și asta poate din aceea cauză, că fiind așa

râu dotați, înainte stătătorii monachilor, când devine vre un loc vacant îi primesc pe aceia, cari aduc mai multă avere și pot jertfi în mai multe locuri. Asta e o boală chronică mai în întreagă biserica noastră, căci sub titlul de rugăciuni sunt bineprimite ba chiar în unele locuri asteptate astfel de danii, care au de urmare, că cel ce le face, nici când în viața lui nu se entusiasmează pentru superiorul seu în postul cel ocupă, căci legătura, ce s'a făcut nu este naturală, porceasă din simțul de dreptate, carele trebuie să domnească în biserica lui Iisus. De aceea și cetim prea puține casuri, în cari inferiorii se se fi întrepus pentru superiorii lor destituiți de unii despoți. Deci dacă primirea noviților ar fi mai bine ficsată, crescerea monachilor mai bine îngrijită, avansamentul ar fi pe lângă ținerea unor termine împreunat și cu beneficii spre a fi dat și monachul cu incetul la spese modeste, nu va deveni nici când risipitor, ci se va mulțami totdeauna cu salarul seu și nu va astepta ca și focul, ca cu cât e mai mare, cu atât mai multe lemne să pună în el, căci le poate consuma pe toate, astfel și monachul tînăr ajuns în dignitate înaltă. (Va urma.)

Dare de seamă și mulțamită publică.

„Reuniunea femeilor române din Sibiiu” se vede plăcut indemnă a cuita pe calea aceasta suprasolvirile incurse cu ocaziunea balului dat în 30 Ianuarie (11 Februarie) a. c. aducînd totodată donatorilor cele mai călduroase mulțamite pentru ele.

Au intrat suprasolviri dela:

Escel. Sa metropolitul Miron Romanul 50 fl.; dela dl Michail Kabdebo, bancar, 7 fl.; — dela domni: N. Popea, vicar arhiepiscop., Iacob Bologa, consiliar aulic, în pens., Ioan Bădilă, jude reg. și I. Hamrodi, comerciant câte 5 fl.; dela domni: Dr. Alecsandru Mocsonyi de Foen, Eugen Mocsonyi de Foen, mari proprietari, Athanasiu Cimponeriu, jude de tablă reg. în pens. și dela dșoara Elena Petrașcu, direc. scoalei de fete a As. trans. câte 4 fl.; — dela domni: Dr. Ilarion Pușcariu, arhimandrit, Nicanor Frateșiu, secretar consist., conte Max Schönteld, General-Major, Victor Say, colonel-brigadir, și S. F. câte 3 fl. 50 cr.; — dela domni: Antoniu Mocsonyi de Foen, mare proprietar și I. P. câte 3 fl.; — dela dl Dr. Ioan Moga, medic, 2 fl. 50 cr.; — dela domni: Vincențiu Babeș, proprietariu, Parteni Cosma, director la „Albina”, Ioan de Preda, avocat, Dr. Remus Roșca, redactor, Alois Measchik, c. r. supra-intendant, Basiliu Pop de Harsianu, avocat, Augustin Laday, jude de curtea de casaș. în pens., Simon Popovici, c. r. capelan castrense, — Demetrie Coltofean, protopop în Brețcu, — Stefan Pop, paroch în Mihalt, George Mathey, Ioan Descu, comercianți și Gustav Maetz, architect, câte 2 fl.; — dela domni: Ioan Popescu, profesor semin., Gabriel Zagoni și Fred. Gundhart, notari publ., Petru Roșca, jude reg., Eugen Roșca c. r. prim-locotenent, N. N., Dr. O. R. și dna Iuliana Șandor din Arad, câte 1 fl. 50 cr.; — dela dl Franz Michaelis, librar 1 fl. 40 cr.; — dela dna baronesa Kuhn, dela dnii: Ioan Petrascu, c. r. căpitan în pens. Iosif Bussa c. r. prim-locotenente, Stefan Stroia, notar comitatens, Basiliu Orăsan, paroch din M. Sân-Iacob și I. Gross, comerciant câte 1 fl.; — dela domni: Alecsandru Iănosi, președinte de tribunal, conte Thun, c. r. locoteninte, Ioan Ghibu, profesor sem., Enea Hodoș, profesor, Ioan Müller, profesor, Nicolau Hențiu, notariu în Seliște, Gustav Iekim, comptabil și A. Gruber, comerciant câte 50 cr. — Suma suprasolvirilor 171 fl. 90 cr.

Totodată se esprimă comisiunei administrative a capellei Regimentului Nr. 31 adencă mulțamită pentru scădmîntul din tacsă musiceei de 10 fl. lăsați în favorul reuniunii

Venitul brut a balului	595 fl. 90 cr.
Spesele „	267 fl. 81 cr.
venit curat	328 fl. 09 cr.

Sibiiu, în 25/13 Februarie, 1888.

Maria Cosma,
președintă.

Dr. O. Russu
secretar.

La balul arangiat în 4 Februarie st. n. în favorul „Reuniunea femeilor române” pentru scoala de fete, au binevoit a contribui următorii domni și doamne:

Nicolae Adamovici 2 fl.; Teofil Faur 1 fl.; Iosif Ciura 1 fl.; Dr. Simeon Caian 2 fl.; Kremniski Iacob 2 fl.; Alecsandru Ciura 2 fl.; Mihail Cirlea 3 fl.; Perșian Mărton 1 fl.; Ioan Macavei jun. 2 fl.; Alecsandru Danciu 2 fl.; Tabakovici Zoltán 1 fl.; David Șamu 2 fl.; Simeon Cistean 1 fl.; David Candin 3 fl.; George Morariu 2 fl.; Absolon Faur 2 fl.; Iulia Bădău 1 fl.; Ioan Têrnovean 2 fl.; Romul Coțoiu 1 fl.; Kátay Wien 2 fl.; Nicolae Moldovan 2 fl.; Elena Cobori 2 fl.; Ioan Gall, protopop 3 fl.; Nicolae Mladin 1 fl.; Iosif Draia 2 fl.; Alecsandru Filip 5 fl.; Laurențiu Popp 2 fl.; G. Danciu 2 fl.; Iosif Cobori 1 fl.; Horacek Hauptman 1 fl.; Hakman 1 fl.; Klaus 1 fl.; Chadlof 1 fl.; Ötvös Martin 1 fl.; Petru Fizeșan 2 fl.; Safondijé, locotenent 1 fl.; Iosif Crișan 2 fl.; Corneliu Muntean 1 fl.; Vászrhely Lajos 2 fl.; Schwab 1 fl.; Iuliu Mûț 1 fl. 50 cr.; Neumann Adolf 2 fl.; Löwi 1 fl.; Georgiu Ivașcu 3 fl.; Alecsandru Ivașcu 2 fl.; Terențiu Jurchescu 2 fl.; Dionisiu Jeflean 2 fl.; Ivanovici Rudolf 2 fl.; Drumariu Nicolae 2 fl.; Heidler W. 1 fl.; Schreiber Emilia 1 fl.; Eduard Eblea 1 fl.; Georgiu Truța 1 fl.; Georgiu Balta 2 fl.; Ianoi Józsi 1 fl.; Georgiu Anca

2 fl.; Nicolae Oprea 2 fl.; Szabó Dénes 2 fl.; Petru Mladin 1 fl.; Petru Manea 1 fl.; Georgiu Suciu 2 fl.; Artemiu Marțiuș 2 fl.; Georgiu Sturza 1 fl.; Zaharie Cioara 1 fl.; Nicolae Onici 1 fl.; Iulia Văsiu 10 fl.; Sabin Teulescu 1 fl.; Ioan Muntean 1 fl.; Teodor Văța 1 fl.; Victor Barițiu 2 fl.; Dimitrie Cunțan 2 fl.; Sturza Simeon 2 fl.; Ráczkövy Lajos 2 fl.; Lanes Giurchescu 2 fl.; Nicolae Lobonț 2 fl.; Dionisiu Adamovici 2 fl.; Ioan Ianc 2 fl.; Dr. Basiliu Preda 3 fl.; Romul Furdul 2 fl.; Paul Stoica 2 fl.; Nicolae Cîrlea 1 fl.; Silviu Lazar 1 fl.; Ioan Cioara 1 fl.; Augustin Meteș 1 fl.; Ioan Laslo, protopop 1 fl.; Alecsandru Macavei 1 fl.; Alecsandru Tobiaș s. 1 fl. A încurs preste tot, suma 150 fl. 50 cr.; s'a spesat 87 fl. 50 cr.; prin urmare a rezultat un venit de 63 fl.

Subscriși venim a ne împlini cea mai plăcută datorie, exprimându-ne, în numele comitetului cea mai caldă roasă mulțumită și recunoștință tuturor stimatelor doamne și onoraților domni, cari au binevoit a contribui și participa arătând și cu această ocaziune interesul, ce-l nutresc față de reuniunea noastră.

Abrud, în 18/6 Februarie, 1888.

Anna Gall,
președintă.

Alexandru Ciura,
secretariu.

Loterie

Sâmbătă 25 Februarie n. 1888.

Buda: 12 42 25 79 15

Bursa de Viena și Pesta.

Din 25 Februarie n. 1888.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	96.50	97.40
Renta ung. de hârtie	82.90	82.85
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	94. —	93.70
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	123.50	123.75
Sorți de stat dela 1860	136.25	135.50
Scrisuri fonciare ale institutului „Albina“	—	101. —
Galbin	5.94	5.98
Napoleon	10.09	10.05
100 marce nemțesci	62.20	62.20
London pe (poliță de trei luni)	126.85	126.90

Nr. 259.

[1789] 1—3

CONCURS.

Neconcurând nime la postul de capelan în parochia de clasa III Slimnic, pentru care s'a publicat concurs dto 9 Octombrie 1887 Nr. 1155, prin aceasta se publică concurs nou, cu termen de 30 zile dela prima publicare. Emolumentele sunt: jumătate din venitele parohiale calculate în sumă de 401 fl. 15.

Reflectanții s'e și adreseze petițiunile la subsemnatul în termenul indicat.

Sibiul, 5 Februarie, 1888.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 104.

[1790] 1—3

CONCURS.

Spre ocuparea parohiei Hălmeag cu filia Șercaia din protopresbiteratul Cohalmului, se escrie concurs nou cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Cu aceasta stațiune preoțească sunt împreunate următoarele venituri:

1. Din parochia materă: dela 55 familii români câte o ferdelă veche cucuruz cu grăunțiu; dela 15 familii neorustici 2 zile de lucru și o di de clacă. — Din filia: dela 20 familii 20 de zile de lucru.

2. Porțiune canonică în materia Hălmeag în mărime de 8 jugere din-

tre care 6 jugere de arat și 2 jugere de fân, ear în filia Șercaia 6 jugere 350° pământ de arat și de fân.

3. Veniturile stolare obicinuite din materă și filia. Toate veniturile computate din toate isvoarele din materă și filia dau o sumă în bani de 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa menționata parochia, vor avea de a-și subscrerne petițiunile lor conform dispozițiilor și legilor în vigoare subscrisului, până la termenul mai sus prefipt.

Cohalm, în 8 Februarie, 1888.

În conțelegere cu comitetul parochial

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Nr. 109/888

[1787] 2—3

Publicațiune.

Pentru ocuparea postului de notariu cercual pentru comunele Fofeldea, Glimboaca și Cichindeal cu locuința în Fofeldea, se escrie cu aceasta adnotare concursul ca competenții s'e și astearnă rugărilor lor cu documentele de calificațiune până în **25-lea Martiu** la subscrisul.

1. Salariu de 400 fl.
2. Dietele în călătoriile amăsuraat statului salarial
3. Plata se va hotărî din partea comunelor pentru lucrurile private.

Nocrichiu, în 5 Februarie, 1888.

Protopretorele.

Se deschide abonament pe anul 1888

la

„Amicul Familiei“ Diariu beletristic și enciclopedic-literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XII. — Apare în 1 și 15 di a luni în numeri câte de 2—3 coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articlii sociali, poesie, novele, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tratează cestiuni literare și științifice cu reflecșiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlalte poporațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oară plăcută familiei strivite de grigile vieții; și peste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, platibili și în bilete de bancă ori marce postali.

„Preotul Român“ Diariu bisericesc, scolastic și literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XIV. — Apare în broșuri lunare câte de 2¹/₂—3¹/₂ coale; și publică portretele și biografiile arhiereilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștia mulțime de predice pre Dumineci, s'erbători și diverse ocaziuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amănunte și scrii cu preferința celor din sfera bisericească, scolastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, p'atibili și în bilete de bancă ori marce postali.

— Colectanții primese gratis tot al patrulea exemplariu. —

— Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere —

A se adresa la „Cancelaria Negruțiu“ în Gherla — Sz-Ujvár. — Transilvania.

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Apologie. Discursiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Cuvântări bisericesci la toate s'erbătorile de preste an de I. Papiu. Un volum de preste 26 coale. Acest op de cuvântări bisericesci întrece toate opurile de acest soi apărute până acum — având și o notiță istorică la fie-care s'erbătoare, care arată timpul întroduecerii; fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva s'erbătoare. Prețul e 2 fl.

Barbu cobzariul. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Poterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: „Idealul pierdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novelă de Maria Schvartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Le-gouvé. Prețul 10 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Șuluț. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicora, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I. II. III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete din economie, industrie, comerț și chemie. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învățătorilor și a altor băbași de scoală de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Prețul unui exemplariu cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-un op, întogmit după lipsele scoalelor noastre în măsura în care este acesta, pentru aceea îl si recomandăm mai ales directorilor și învățătorilor ca celor în prima linie interesați.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borgovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbii române pentru scoalele populare în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manual aprobat prin Ministeriul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Gramatica limbii române lucrată pe base sintactice de Ioan Butean, prof. gimn. Un volum de preste 30 coale. Prețul 2 fl.

Manual de stilistică de Ioan F. Negruțiu, profesor. Op aprobat și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 16 Decembrie 1885 Nr. 48518. Partea practică foarte bogată a acestui op — cuprindând compozițiuni de tot soiul de acte obveniente în referințele vieții sociale — se poate întrebuința cu mult folos de către preoți, învățători și alți cărturari români. Prețul 1 fl. 10 cr.

Nu me uita. Colectiune de versuri funebrale, urmate de ierțăriuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în scoala populară pentru învățători și preparandii. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui exemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr. 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Prețul unui exemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Visul Prea s'antei Vergure Maria a Născătoarei de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icoane frumoase. Prețul unui exemplariu spedit franco e 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 5 fl. v. a.

Epistola D. N. Iisus Christos. Prețul unui exemplariu legat și spedit franco e 15 cr.

[1765] 9—50